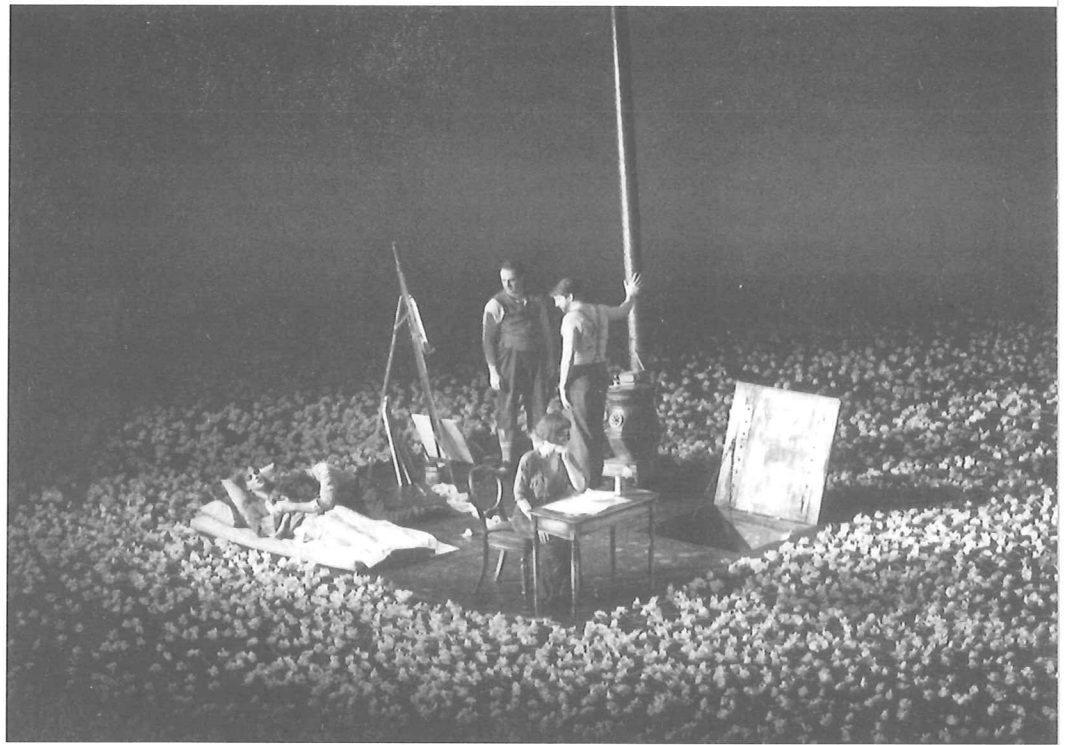

aan: er wordt champagne gedronken en kreeft gegeten en vanaf het moment dat Musetta haar beroemde wals aanheft *Quando me'n vo soletta per la via, la gente sosta e mira!*, start warempel een massale strip-tease. Het hedonistische luilekkerland, het artificiële paradijs loopt uit in een carnavaleske reidans op de tonen van de marsmuziek die dit bedrijf besluit. De grauwe belichting wijst al op de komende ontzuivering. Het 'pluk de dag' van de bohémiens is niet meer dan een kortstondige euforie, na de roes eist de werkelijkheid opnieuw haar onverbidde recht op. Bij Baudelaire luidt het in *Bohémiens en voyage*: 'Fait couler le rocher et fleurir le désert / Devant ces voyageurs, pour lesquels est ouvert / L'Empire familial des ténèbres futures.'

Inderdaad het toneelbeeld van het derde bedrijf is veruit het meest sombere en kale van de hele opera. Een massieve, dreigende toren verbeeldt de kroeg aan de 'Barrière de l'Enfer'. Het enige lichtpunt is het geel verlichte venster. Hier spelen de twee liefdesparen Marcello en Musetta hun kat en muis-spelletje: jaloers, grillig en passioneel. Mimi komt afscheid nemen van Rodolfo, om met zijn toestemming een rijkere minnaar op te zoeken, die beter voor haar zwakke gezondheid kan zorgen. Puccini creëert een contrast tussen deze twee paren: al zijn oorstrelende melodieën schenkt hij het tragischer liefdespaar, terwijl hij Marcello en Musetta minder flatterend, maar overtuigender laat ruziën. Dit contrast komt tegemoet aan Puccini's zucht naar melodrama, want hij idealiseert de relatie tussen Mimi en Rodolfo. Dissonanten worden daar nauwelijks hoorbaar. Het is duidelijk, Puccini wilde zijn publiek niet tegen de haren in strijken: een beetje stroop maakte zelfs een vleugje immoraliteit verteerbaar.

Geen doetje

Carsen beschikte over een jonge cast die de rollen met overtuiging vertolkte. Hun vocaal presteren hield gelijke tred met hun dramatische présence. De regisseur slaagde erin hen tot een echt ensemble om te vormen, er was geen plaats voor egotripperij. Fabio Armiliato (Rodolfo) zong krachtig en toch soepel, hoewel het af en toe misschien wat genuanceerder kon. De manier waarop hij, ingehouden en beheerst, het bijna afgezaagde *Che gelida manina* bracht, maakte deze

La Bohème, de Vlaamse Opera / Annemie Augustijns

'hit' nog net verteerbaar. Het moet ook gezegd dat ik een Italiaanse tenor zelden zo overtuigend zag acteren. Mary Mills vertolkte een jonge, mooie en (te?) vitale Mimi. De regisseur slaagde erin Mimi meer 'body' te geven dan gebruikelijk. Elke bigotterie is haar vreemd, zij weet best dat Rodolfo wat meer wil dan haar koude handje vasthouden. Deze Mimi is geen doetje. Alleen in het vierde bedrijf was ze misschien nog iets te levenslustig om haar sterven helemaal aanvaardbaar te maken. Maar mooi zingen deed ze tot het bittere einde.

Met deze produktie werd in de Vlaamse Opera opnieuw de hoofdvogel afgeschoten. *La Bohème* gaf blijk van een doordachte aanpak, waardoor men een uitgebalanceerd, intelligent geheel te zien kreeg. Ook de dirigent en het orkest toonden zich van hun beste zijde. De partituur verkreeg vaart en helderheid. De strijkers zongen dat het een lieve lust was, evenwichtig ingebed in het filigraan van de nevenstemmen van het hout. Puccini zo goed mogelijk gebracht.

De clichés van de gangbare opvoeringspraktijk werden een hak gezet, maar het cliché Puccini bleef ongemoeid. Zijn visie op de bohémiens is door en door burgerlijk, elke scherpere maatschappelijke tekening wordt vermeden. Een liefdesverhaaltje in een exotische omgeving, vrolijke schelmen die de dag melken, een lach en een traan, dat heeft hij ervan

gemaakt. De veelduidigheid van het fenomeen ontging hem volkomen. Levend in de marge van de maatschappij, droomde de bohémien ervan zich te assimileren door zijn talenten aan de meest biedende te verkopen. Opportunisme was hem niet vreemd om het marktmechanisme dat ook de kunst infiltreerde, naar zijn hand te zetten. Over hem zegt Walter Benjamin: 'als Flaneur begibt er sich auf den Markt; wie er meint, um ihn anzusehen, und in Wahrheit doch schon, um einen Käufer zu finden.' Misschien kon Puccini zich vooral in dit opzicht wel met de bohémien identificeren: dat je uiteindelijk op zoek moet naar een koper, en dat de artistieke ambities daarbij wel eens mogen vergeten worden.

Gunther Sergooris

La Bohème door de Vlaamse Opera.

Muziek: Giacomo Puccini. Libretto: Giacosa en Illica. Muzikale leiding: Silvio Varviso. Regie: Robert Carsen. Decor en kostuums: Michael Levine. Zangers: Fabio Armiliato, Werner Van Mechelen, Ned Barth, Harry Peeters, Piet Vansichen, Mary Mills, Jean Glennon. Gezien op vrijdag 17 en dinsdag 21 december 1993 in de KVO te Antwerpen.